

**SAVONIA**

- OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA

VERKKOLASKUTUSOHJEET PK-YRITYKSILLE

Yritysverkkopankkien verkkolaskutuspalvelut

TEKIJÄ: Tiina Piippo

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä Tiina Piippo	
Työn nimi Verkkolaskutusohjeet pk-yrityksille - yritysverkkopankkien verkkolaskutuspalvelut	
Päiväys	11.5.2015
Sivumäärä/Liitteet	22
Ohjaaja Liisa Martikainen	
Toimeksiantaja	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Verkkolaskutus on yleistynyt melko hyvin, mutta etenkin pk-yrityksissä se on käynyt hitaammin. Syitä tähän on monia, mutta epätietoisuus ja erilaisten laskutuspalveluiden runsas määrä ovat voineet hidastaa verkkolaskutukseen siirtymistä yrityksissä. Verkkolaskutus tuo paljon etuja sekä laskun lähettäjälle että vastaanottajalle.</p> <p>Opinnäytetyö on kehittämistyö, jonka tarkoituksena on laatia pk-yrityksille pankkikohtaiset verkkolaskutusohjeet yritysverkkopankkien verkkolaskutuspalveluista. Ohjeet laadittiin toimeksiantajan asiakkaiden yhteistyökumppaneita varten. Lisäksi aineiston perusteella laadittiin yhteenvetoraportti pankkien tarjoamista verkkolaskutuspalveluista. Opinnäytetyön tavoitteena on selkeyttää ja sitä kautta edistää pk-yritysten siirtymistä verkkolaskutukseen.</p> <p>Aineisto työhön kerättiin pääosin pankkien yrityspalveluista vastaavien toimihenkilöiden kanssa käytyjen haastatteluiden avulla. Lisäksi apuna käytettiin pankkien Internet-sivuja sekä pankkitoimihenkilöiden antamia ohjeita ja tiedotteita. Tutkimustapana käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta ja haastattelut tehtiin avoimina yksilöhaastatteluina kunkin toimihenkilön kanssa, sillä tavoitteena oli saada mahdollisimman kattava ja luotettava aineisto. Haastattelut käytiin joko kasvotusten, puhelimitse tai sähköpostitse. Työtä varten haastateltiin seuraavia pankkeja: Pohjois-Savon Osuuspankki, Säästöpankki Optia, POP Pankki, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Aktia ja Ålandsbanken.</p> <p>Työn teoreettinen viitekehys käsitti verkkolaskutusta yleisesti sekä pankkien tarjoamia verkkolaskutuspalveluita ja se koottiin verkkolaskutukseen liittyvästä kirjallisuudesta, tutkimuksista ja elektronisista julkaisuista sekä kerättyä aineistoa hyödyntäen.</p> <p>Tutkimuksesta selvisi, että pankkien verkkolaskutuspalvelut eroavat paljon toisistaan, jonka vuoksi niitä on myös vaikea vertailla keskenään. Suurin erottava tekijä verkkolaskutuspalveluissa on kuitenkin niiden hinnoitteluperiaatteet. Laadituista ohjeista ja raportista tehtiin suunnitelmien mukaisesti selkeät ja kattavat. Toimeksiantajan pyynnöstä laadittuja ohjeita ja raporttia ei kuitenkaan julkaista tässä työssä.</p>	
Avainsanat Verkkolaskutus, sähköinen laskutus, verkkolasku, pienet ja keskisuuret yritykset, pankit	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author Tiina Piippo			
Title of Thesis E-invoicing instructions for small and medium-sized enterprises - E-invoicing solutions of online banking services			
Date	11.5.2015	Pages/Appendices	22
Supervisor Liisa Martikainen			
Client Organisation			
<p>Abstract</p> <p>E-invoicing has become more and more common but especially in small and medium-sized enterprises the progress has been slower. There can be various reasons for this slow progress but unawareness and the large number of different invoicing solutions might be noteworthy explanations why e-invoicing has not been introduced in many companies. E-invoicing gives plenty of advantages for both the sender and the recipient of the invoice.</p> <p>This thesis is a development work and its aim was to make e-invoicing instructions of each bank's e-invoicing solutions used in online banking service. The instructions were made for the cooperation partners of the commissioners customers. Additionally, a summary report of the banks' e-invoicing solutions was made. The aim of this thesis was to clarify the current e-invoicing alternatives and make small and medium-sized enterprises' transition to e-invoicing smooth.</p> <p>The information for this survey was collected mainly by interviewing bank employees in charge of business services. The banks' Internet pages as well as instructions and handouts used by clerical workers were also helpful while collecting the information. The goal was to get as comprehensive and reliable information as possible, which is why the research method chosen was a qualitative method in form of unstructured interviews conducted individually with each employee. The interviews were executed either face to face, through phone or through e-mail. The following banks were interviewed for the study: Pohjois-Savon Osuuspankki, Säästöpankki Optia, POP Pankki, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Aktia, Ålandsbanken.</p> <p>The theoretical framework was based on e-invoicing in general and banks' e-invoicing solutions. The information about e-invoicing was gathered from literature, researches, electronic publications and this study.</p> <p>The study showed that the e-invoicing solutions of banks vary which makes it difficult to compare them. The major difference in e-invoicing solutions is the pricing principles. The instructions and the report were made clear and extensive as planned. At the commissioner's request neither the instructions nor summary report are published in this thesis.</p>			
Keywords e-invoicing, electronic invoicing, e-invoice, small and medium-sized enterprises, banks			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
1.1	Työn tarkoitus ja rajaus.....	5
1.2	Tutkimusmenetelmät	6
2	VERKKOLASKUTUS	7
2.1	Yleistä verkkolaskutuksesta	7
2.2	Paperilaskujen skannaus	7
2.3	Verkkolaskuoperaattorit.....	8
2.4	Verkkolaskustandardit	8
2.5	Verkkolaskutuksen käyttöönotto	9
2.6	Verkkolaskutuksen hyödyt ja haasteet.....	10
2.7	Verkkolaskutuksen nykytila Suomessa ja muualla Euroopassa	11
3	PANKKIEN VERKKOLASKUTUSPALVELUT	13
3.1	Yhteystavat pankkiin	13
3.2	Verkkolaskujen kustannukset.....	14
3.3	Verkkolaskujen arkistointi	14
3.4	Laskun liitteet	14
3.5	Verkkopankin lisäpalvelut	15
4	TYÖN TOTEUTUS	17
4.1	Aineiston kerääminen	17
4.2	Pankkikohtaiset ohjeet ja yhteenvetoraportti	17
4.3	Kehittämissuhteet ja jatkotutkimusmahdollisuudet	18
5	YHTEENVETO JA POHDINTA	19
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	21

1 JOHDANTO

Verkkolaskutus on yleistymässä hyvää vauhtia, mutta etenkin pk-yrityksissä verkkolaskutukseen siirtyminen on käynyt hitaammin. Syitä voi tietenkin olla monia, mutta monet yritykset eivät tiedä, kuinka he voivat siirtyä verkkolaskutukseen tai mitä se maksaa. Lisäksi verkkolaskutuspalveluiden tarjonta alkaa olla niin laajaa, että yrittäjän voi olla vaikeaa löytää juuri itselleen sopiva vaihtoehto.

Eräs merkittävä motiivi pk-yritysten verkkolaskutukseen siirtyessä on yhteistyökumppaneiden esittämät vaatimukset verkkolaskutuksesta. Suuret yrityksen haluavat siirtyä verkkolaskutukseen, sillä sen tuomat kustannussäästöt ovat merkittävät. Samalla ne vaativat pienet yritykset tekemään samoin, vaikka niille tämä muutos ei välttämättä tuo niin merkittävää kustannussäästöä. (Kurki, Lahtinen ja Lindfors 2011, 8, 15)

Verkkolaskujen käsittely on paperilaskujen käsittelyä nopeampaa ja edullisempaa. Laskujen manuaaliseen käsittelyyn verrattuna verkkolaskutus säästää huomattavasti aikaa ja vaivaa sekä laskun lähettäjältä että vastaanottajalta. Finanssialan keskusliiton julkaiseman tutkimuksen mukaan verkkolaskun käsittely vie vain puolet siitä ajasta, mikä menee paperilaskun käsittelyyn. Lisäksi verkkolasku on keskimäärin neljä kertaa paperilaskua ilmastoystävällisempi. (Hellberg ja Tenhunen 2010, 9).

Yhä useampi sekä julkisen että yksityisen sektorin lasku kulkee sähköisenä. Esimerkiksi valtion virastot ja laitokset ovat vuoden 2010 alusta lähtien ottaneet vastaan vain verkkolaskuja. Myös monet kunnat ottavat vastaan nykyään ainoastaan verkkolaskuja. Lisäksi yksityisellä sektorilla monet isot yritykset eivät enää ota vastaan paperilaskuja. (Kurki ym. 2011, 14).

1.1 Työn tarkoitus ja rajaus

Opinnäytetyö on kehittämistyö, jonka tarkoituksena on luoda pankkikohtaiset verkkolaskutusohjeet pankkien tarjoamista verkkolaskutuspalveluista. Ohjeet laaditaan toimeksiantajan asiakkaiden yhteistyökumppaneille. Lisäksi ohjeiden pohjalta laaditaan yhteenvetoraportti, jossa vertaillaan pankkien laskutuspalveluita anonyymisti. Toimeksiantajan pyynnöstä ohjeita ja raporttia ei julkisteta tässä opinnäytetyössä. Työn teoriaosuudessa käsitellään verkkolaskutusta sekä pankkien verkkolaskutuspalveluita. Opinnäytetyössä esitettyä teoriaa käsitellään pk-yritysten näkökulmasta.

Työn tavoitteena on selkeyttää ja sitä kautta edistää toimeksiantajan asiakkaiden yhteistyökumppaneiden siirtymistä verkkolaskutukseen. Työssä keskitytään verkkolaskutukseen pankkien tarjoamien yritysverkkopankkien välityksellä. Tähän ei siis tarvita erillistä laskutusohjelmaa, vaan laskut voidaan muodostaa, lähettää, vastaanottaa ja maksaa verkkopankissa. Ohjeet on tarkoitettu vastaamaan lähinnä pk-yritysten tarpeita, joilla sekä lähetettyjen ja vastaanotettujen laskujen määrä kuukaudessa jää yhteensä alle 50.

1.2 Tutkimusmenetelmät

Kehittämistyön tutkimus toteutettiin laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena, sillä tavoitteena oli saada mahdollisimman kattava ja luotettava aineisto. Samasta syystä tiedonkeruumenetelmäksi valittiin avoin yksilöhaastattelu.

Aineisto kerättiin pankkien yrityspalveluista vastaavien toimihenkilöiden kanssa käytyjen haastatteluiden ja keskusteluiden perusteella. Haastattelut käytiin joko kasvotusten, puhelimitse tai sähköpostitse. Lisäksi apuna käytettiin pankkien Internet-sivuja sekä pankkitoimihenkilöiden antamia hinnastoja ja tiedotteita. Työssä haastateltiin seuraavien pankkien toimihenkilöitä: Pohjois-Savon Osuuspankki, Säästöpankki Optia, POP Pankki, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Aktia ja Ålandsbanken. S-Pankki on jätetty työstä pois, sillä heillä ei ainakaan toistaiseksi ole vastaavia palveluita.

2 VERKKOLASKUTUS

2.1 Yleistä verkkolaskutuksesta

Tässä luvussa käsitellään verkkolaskutusta yleisesti. Pankkien verkkolaskutuspalveluita käsitellään seuraavassa luvussa. Verkkolaskulla tarkoitetaan sähköistä laskua, jonka tietoja voidaan käsitellä automaattisesti ja josta saadaan tietokoneen näytölle paperilaskua muistuttava näkymä. Vaikka sähköisellä laskulla ja verkkolaskulla tarkoitetaankin usein samaa, sähköinen lasku on laajempi käsite. Sähköisiä laskuja ovat verkkolaskun lisäksi myös kuluttajaverkkolasku eli e-lasku, EDI-lasku ja sähköpostilasku. (TIEKE d)

EDI-lasku soveltuu parhaiten tilanteisiin, joissa laskuttajan tuottamaa aineisto joudutaan usein muokkaamaan laskun vastaanottajan tarpeisiin soveltuvaksi. EDI-ratkaisujen käyttöönotto on kuitenkin vaativaa ja aikaa vievää, minkä vuoksi myös kalliimpaa. (Verkkolasku.info) Sähköpostilasku on laskutettavan sähköpostiin lähetetty, usein pdf-muotoinen liitetiedosto. Tällainen laskutusratkaisu on laskuttajalle edullinen, mutta koko laskutusketjua ajatellen sähköpostilasku ei tuo paljonkaan etuja. Paperia ja postimaksuja toki säästyy, mutta vastaanottavassa yrityksessä nämä pdf-laskut on muutettava tietokoneella luettavaan muotoon, jotta niitä voidaan käsitellä taloushallinnon ohjelmilla. (Kurki ym. 2011, 8)

Verkkolaskun tunnusomainen piirre on sen automaattisuus. Yritysten välisessä laskutuksessa verkkolasku siirtyy laskuttajan tai sen palveluntarjoajan järjestelmästä suoraan vastaanottajan taloushallinnon ohjelmaan tai muuhun järjestelmään, esimerkiksi verkkopankkiin. Verkkolasku helpottaa laskun kierrätystä, nopeuttaa hyväksyntää ja muuta käsittelyä sekä laskun lähettäjän että vastaanottajan toiminnoissa. (TIEKE d)

2.2 Paperilaskujen skannaus

Suomessa organisaatioiden skannattujen laskujen osuus pienenee koko ajan, mutta silti edelleen jopa puolet laskuista skannataan käsittelyjärjestelmään. Laskujen skannaus voidaan järjestää itse tai ostaa se ulkopuoliselta palveluntarjoajalta. Tietojen poiminnan osalta skannaus voidaan tehdä joko manuaalisesti tai automaattisesti. Manuaalisella skannauksella tarkoitetaan sitä, että skannausvaiheessa laskusta skannataan pelkkä kuva ja kaikki perustiedot tallennetaan skannaajan toimesta manuaalisesti. (Lahti ja Salminen 2014, 64)

Kaikki suuret skannaajat hyödyntävät skannauksessa pääsääntöisesti älyskannausta eli optisia OCR-tiedon poimintaohjelmia (Optical Character Recognition). Ohjelma tunnistaa ja poimii automaattisesti paperilaskulta kirjanpidossa ja ostolaskujen käsittelyssä tarvittavat tiedot. Tyypillisesti skannauksessa tallennetaan laskun kuvan lisäksi laskun päivämäärä, eräpäivä, laskun summa, maksuviite, valuutta, toimittajan pankkitili ja tilaus- tai sopimusnumero. (Lahti ja Salminen 2014, 64)

Älyskannauksen avulla voidaan automatisoida merkittävä osa työstä, joka on perinteisesti tehty manuaalisesti. Verkkolaskuihin verrattuna skannauksen virheriski on kuitenkin suurempi. Lisäksi skannaus on turha työvaihe, jota ei verkkolaskujen käsittelyssä tarvita. (Lahti ja Salminen 2014, 64)

2.3 Verkkolaskuoperaattorit

Yritys tarvitsee laskuilleen välittäjän, joita ovat verkkolaskuoperaattorit ja pankit. Suomessa toimivia verkkolaskuoperaattoreita ovat esimerkiksi Sonera, Basware, OpusCapita Group, Enfo Zender ja Maventa. (Kurki ym. 2011, 37) Operaattori toimii palveluntarjoajana, joka välittää ja konvertoi verkkolaskuja sekä valvoo laskuliikennettä. Mikäli laskun vastaanottaja ei pysty vastaanottamaan verkkolaskuja, operaattori välittää laskun tulostuspalveluun, jota kautta lasku lähetetään vastaanottajalle perinteisenä paperiversiona. Muussa tapauksessa operaattori välittää laskun vastaanottajan operaattorille. Operaattorit hoitavat keskenään eri standardien konvertoinnin tarvittavaan muotoon. (Lahti ja Salminen 2014, 93–94)

Verkkolaskuoperaattoreilla on pitkä osaaminen verkkolaskuista. Niiden palveluntarjonta ulottuu laajimmillaan yrityksen talousprosessien automatisoinnista koko toimitusketjun hallintaan. Esimerkkeinä näistä palveluista ovat mm. verkkokaupat, hankintojen johtaminen, toimittajaportaalit ja sähköiset tilausjärjestelmät. Verkkolaskuoperaattoreiden palveluita voidaan käyttää taloushallinto-ohjelmistojen tai Internet-sovellusten kautta. Internetissä toimivien palveluiden käyttöönotto on nopeaa ja hinnat yleensä kilpailukykyisiä. Verrattuna pankkien käyttämään Finvoice-standardiin, verkkolaskuoperaattorien palveluissa laskujen graafinen ilmiäsu voidaan määritellä joustavammin. (Kurki ym. 2011, 37)

Pienelle yritykselle voidaan myös tarjota liittymistä laskutettavan portaaliin, joka on verkossa toimiva palvelu, joka antaa yrityksen täytettäväksi laskulomakkeen. Lomakkeella yritys luo laskunsa käsityönä portaalin kautta vastaanottajan järjestelmään. Portaalista on etuja laskun vastaanottajalle, mutta ei niinkään laskun lähettäjälle. Laskuttajan työmäärä säilyy entisellään tai voi jopa lisääntyä, mikäli lasku tehdään sekä taloushallinnon järjestelmään että portaalin lomakkeelle. (Kurki ym. 2011, 39)

2.4 Verkkolaskustandardit

Verkkolasku vaatii, että laskun lähettävä ja vastaanottava tietojärjestelmä ymmärtävät toisiaan, minkä vuoksi verkkolaskulle on oltava standardi. Verkkolaskustandardissa laskun sisältö kuvataan tietokenttinä. Yksi tietokentistä on laskun lähettäjän nimi, toinen osoite ja kolmas laskun loppusumma. Tietokenttien määrä voi vaihdella eri yrityksissä, mutta lähtökohta on, että laskun vastaanottava järjestelmä tulkitsee laskunkäsittelylle välttämättömät tietokentät oikein, vaikka se ei kykenisikään käsittelemään kaikkia lähetettyjä kenttiä. Eri verkkolaskustandardit ymmärtävät kyllä toisiaan laskun keskeisten tietokenttien osalta, mutta voivat erota toisistaan esimerkiksi siinä, sallivatko ne laskulle liitteitä, yrityksen logoa tai laskuun liitetyn markkinointiviestin. (Kurki ym. 2011, 9) Verkkolaskun lähettäjän ei käytännössä tarvitse välittää standardeista, vaan riittää, että se toimittaa laskutusaineis-

ton operaattorilleen, joka sitten hoitaa muunnokset vastaanottajan operaattorin kanssa oikeaan muotoon. (Lahti ja Salminen 2014, 95)

Suomessa on käytössä kolme eri verkkolaskuformaattia: pohjoismainen verkkolaskukonsortion määrittelemä eInvoice, Suomen pankkiyhdistyksen Finvoice sekä TEAPPS. Verkkolasku on kaikissa eri standardeissa tekniseltä tietuemuodoltaan joko XML- tai ASCII-muodossa. (Lahti ja Salminen 2014, 95)

Finvoice on yrityksille tarkoitettu, suomalaisten palveluntarjoajien määrittelemä yleisesti käytössä oleva verkkolaskun esitystapa. Finvoice sopii kaikenkokoisille yrityksille. Finvoice on XML-muotoinen, mikä mahdollistaa laskun esittämisen sekä erilaisten sovellusten ymmärtämässä muodossa, että selaimella paperilaskua vastaavassa muodossa. Finvoice-standardia käyttävät pankit. (Finanssialan keskusliitto 2014a)

TEAPPS on Tieto Oyj:n, entisen TietoEnatorin, luoma XML-tekniikkaan perustuva esitystapa laskusanomasta. Sen lähtökohtana ovat liiketoimintaprosessien sekä talousohjauksen ja -hallinnon tarpeet. TEAPPS on osoittautunut kattavaksi laskusanomien yleiskuvaustavaksi. Se sopii käytettäväksi hyvin kaikenlaisiin laskutyyppeihin ja tukee liiketoiminnan eri tarpeita. (TIEKE b)

EInvoice on pohjoismaisen verkkolaskukonsortion määrittelemä verkkolaskustandardi, joka mahdollistaa verkkolaskujen luotettavan vastaanoton ja lähettämisen runkoverkossa. (TIEKE b)

2.5 Verkkolaskutuksen käyttöönotto

Verkkolaskutuksen käyttöönoton tullessa ajankohtaiseksi projekti kannattaa käynnistää heti. Asianliiallinen pohdiskelu tuo esiin uusia ongelmia ja samalla liikkeellelähdön kynnys nousee. Alkuvaiheessa yrityksen tulee kartoittaa, millaisia verkkolaskutuksen palveluita se tarvitsee. Oleellisin huomioitava asia on, kuinka paljon laskuja yritys lähettää ja vastaanottaa esimerkiksi kuukausitasolla. Pienimmille yrityksille, joilla laskuvolyymi on pienempi, riittää hyvin pankin verkkolaskutuspalvelut, mutta suuremmat yritykset tarvitsevat usein erillisiä laskutusohjelmia. Lisäksi yrityksen tulee ottaa huomioon, vaatiiko verkkolaskutukseen siirtyminen uusia taloushallinnon ohjelmia, ja kuinka ne saadaan liitettyä mahdollisiin olemassa oleviin järjestelmiin. (Kurki ym. 2011, 44)

Yrityksen kannattaa jo heti projektin alkuvaiheessa ilmoittaa yhteistyökumppaneilleen valmiudesta lähettää ja/tai vastaanottaa verkkolaskuja. Yhteistyökumppaneiden aktivointi kannattaa usein aloittaa pikkuhiljaa ja vaiheittain, jotta he ehtisivät tehdä tarvittavia toimenpiteitä oman laskutuksensa suhteen. Suurin syy verkkolaskutukseen siirtyessä saattaa olla juuri asiakkaiden siirtyminen verkkolaskujen vastaanottoon. Käyttöönottovaiheessa verkkolaskutus ei usein tuo säästöjä, vaan vaatii päinvastoin lisäresursseja. (Kurki ym. 2011, 44)

Verkkolaskutukseen siirryttäessä yrityksen tulee solmia verkkolaskutussopimus laskuja välittävän palveluntarjoajan, eli pankin tai verkkolaskuoperaattorin kanssa. Palvelu on usein käytettävissä heti

sopimuksen allekirjoituksen jälkeen. Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry eli TIEKE ylläpitää Internet-sivuillaan verkkolaskuosoitteistoa, josta voi tarkistaa mitkä yritykset voivat lähettää ja/tai vastaanottaa verkkolaskuja. TIEKE ei kuitenkaan vastaa osoitteiston tietojen päivityksistä, vaan sen hoitavat verkkolaskun välittäjäorganisaatiot. Koko verkkolaskuosoitteiston aineisto on maksullinen, mutta yksittäiset haut ovat maksuttomia. (TIEKE c)

Yritykset ilmoittavat toisilleen halukkuutensa vastaanottaa verkkolaskuja haluamallaan tavalla, mutta mikäli yritys lähettää laskuja myös kuluttaja-asiakkaille, on sen tehtävä laskuttajailmoitus. Laskuttajailmoituksella yritys ilmoittaa halukkuutensa lähettää e-laskuja. Laskuttajan tiedot julkaistaan asiakkaan verkkopankissa, jonka kautta asiakas voi ilmoittaa e-laskun vastaanotto-osoitteensa laskuttajalle. Ilmoitus tehdään erillisellä ohjelmalla, ja mikäli yrityksellä ei kyseistä ohjelmaa ole, laskuttajailmoituksen voi tehdä Finanssialan keskusliiton sivuilta löytyvällä ohjelmalla. Kaikkien pankkien aineistot kirjoitetaan samaan tiedostoon, jonka laskuttaja tallentaa koneelleen ja lähettää siihen pankkiin, jonka kanssa on tehnyt verkkolaskusopimuksen. (Finanssialan keskusliitto 2014b)

2.6 Verkkolaskutuksen hyödyt ja haasteet

Verkkolaskutuksesta on huomattavasti hyötyä sekä laskun lähettäjälle että vastaanottajalle. Se tarjoaa suuria etuja verrattuna paperisiin ja manuaalisiin toimintatapoihin. Verkkolaskutuksen kiistattomia hyötyjä ovat tehokkuus ja nopeus. (Lahti ja Salminen 2014, 32)

Laskuttaja säästyy laskujen postituskustannuksilta ja laskut ovat aiempaa nopeammin asiakkaalla. Kuitenkin noin 80 prosenttia yritysten välisten laskujen käsittelykuluista kohdistuu laskun vastaanottajalle. Verkkolaskutuksen käyttöönotto tehostaa laskujen käsittelyä, poistaa turhat työvaiheet ja alentaa huomattavasti laskujen käsittelykustannuksia. (Verkkolasku.info) Verkkolasku estää myös näppäilyvirheet, sillä laskun perustiedot, kuten laskun päiväys, viitenumero ja summa ovat jo valmiina. (TIEKE a)

Verkkolaskutus on myös huomattavasti ympäristöystävällisempää kuin perinteinen paperinen laskutus. Se säästää luontoa ja vähentää CO₂-päästöjä monella tapaa, mutta vaikuttaa erityisesti liikkuamiseen, paperinkulutukseen, kuljetukseen sekä sähkön ja lämmön kulutukseen muun muassa tulostimien ja arkistointitilan muodossa. (Lahti ja Salminen 2014, 33)

Verkkolasku on tätä päivää. Tietoisuus verkkolaskun hyödyistä ja mahdollisuuksista lisääntyy jatkuvasti pk-yrityksissä ja verkkolaskuosoitteita rekisteröidään kiihtyvällä tahdilla. Lisäksi verkkolaskuoperaattoreiden palveluntarjonta monipuolistuu ja kohdentuu paremmin yritysten erilaisiin tarpeisiin. (Kurki ym. 2011, 16–17)

Automaatioaste	Lähetys	Vastaanotto	Yhteensä
Manuaalinen	14 min / 28,80 EUR	10,5 min / 18,55 EUR	24,5 min / 47,35 EUR
Puoliautomoitotu	10 min / 18 EUR	6 min / 11,10 EUR	16 min / 29,10 EUR
Automoitotu	1 min / 3,30 EUR	6 min / 10,80 EUR	7 min / 14,10 EUR

TAULUKKO 1. Aika- ja kustannussäästöt laskujen käsittelyn automaatioasteesta riippuen (Lahti ja Salminen 2014, 63)

Vaikka verkkolaskutus tuo pääosin vain hyötyjä yritykselle, monissa yrityksissä verkkolaskutukseen siirtyminen voi tuoda erilaisia haasteita. Pääsyy verkkolaskutukseen hitaaseen kehitykseen on se tosiasia, että sen avulla saatava kustannussäästö on usein laskuttajalle marginaalinen. Asiakkaalta saadut rahat käytännössä samassa ajassa riippumatta siitä, lähteekö lasku verkkolaskuna vai paperisena. Tulostus- ja postituskuluissa saavutettavat säästötkin voivat usein olla melko pienet. Lisäksi etenkin pienet tai keskisuuret yritykset eivät juuri säästä työkustannuksissa, sillä usein taloushallinto- ja laskutushenkilöt hoitavat laskujen tulostuksen ja postituksen muiden töiden lomassa. (Lahti ja Salminen 2014, 80)

Ongelmia voivat aiheuttaa myös järjestelmien ja ohjelmistojen yhteensopimattomuus. Tänä päivänä tekniset ongelmat ovat kuitenkin jo taakse jäänyttä elämää. Eri standardit on saatu toimimaan hyvin yhteen eikä verkkolaskutuksen käyttöönotto ole enää niin haastavaa. (Lahti ja Salminen 2014, 81)

Paperinen laskutus on vielä hyvin monelle yritykselle arkipäivää. Monet saattavat olla vastahakoisia muuttamaan hyväksi havaitsemiaan työtapoja. Epätietoisuus verkkolaskutuspalveluista osaltaan hidastaa sen kehitystä eikä monilla yrittäjillä ei välttämättä ole paljon osaamista tai kokemusta tietotekniikasta. Lisäksi verkkolaskutuspalvelut ovat viime aikoina kehittyneet ja lisääntyneet merkittävästi. Yrittäjälle voikin olla haastavaa valita juuri yrityksen tarpeille sopiva verkkolaskutuskanava ja siihen tarvittavat laskutusohjelmat. Yrityksissä tulisi huomioida se, että verkkolaskutuksen käyttöönoton rohkaisee muitakin tekemään samoin.

2.7 Verkkolaskutuksen nykytila Suomessa ja muualla Euroopassa

Verkkolaskutus on yleistynyt Suomessa ennustettua hitaammin eikä Suomea voi pitää enää sähköisen taloushallinnon edelläkävijänä. Jo vuonna 1997 Suomi mahdollisti lainsäädännöllään sähköisen taloushallinnon ja paperittoman kirjanpidon. Tuohon aikaan Suomi oli Internetin käytön ykkösmaa ja esimerkiksi maksaminen Internetissä yleistyi nopeasti, mikä lisäsi luottamusta Internet-palveluihin. Lisäksi Suomessa oli yhtenäiset pankkistandardit, jotka mahdollistivat nopean pankkien välisen maksuliikenteen ja maksutapahtumien automaattisen käsittelyn viitteiden avulla. (Lahti ja Salminen 2014, 28)

Noin 70 % kaikista suomalaisista yrityksistä lähettää verkkolaskuja. Vastaanotettujen verkkolaskujen määrä suurissa yrityksissä voi olla jopa 80–100%, sillä monet suuremmat yritykset ja organisaatiot ovat päättäneet vastaanottaa laskunsa vain verkkolaskuina. Verkkolaskutuksen osuutta on helpointa kasvattaa sellaisissa yhtiöissä, jotka vastaanottavat laskunsa pääosin suomalaisilta suurilta ja kes-

kisuurilta yrityksiltä. Verkkolaskujen osuuden kasvattamista usein hidastaa toimittajien suuri määrä, toimittajien pieni koko ja ulkomaisten toimittajien suuri osuus. (Lahti ja Salminen 2014, 52)

Euroopassa lähetetään vuosittain 33 miljardia laskua, joista noin puolet lähetetään kuluttaja-asiakkaille ja puolet yrityksille ja julkiselle sektorille. Tänä vuonna luku voi nousta 35 miljardiin. Kuluttajalaskuista verkkolaskujen osuus on 13 % ja yritysten sekä julkisen sektorin laskuista verkkolaskuja on 20 %. (Koch 2013, 9, 35)

Yksi Euroopan digitaalistrategian prioriteeteista on kehittää paperiton julkishallinto, jossa yksi tärkeä vaihe on sähköinen laskutus. Euroopan komission arvioiden mukaan EU:n alueella on mahdollista saada jopa 2,3 miljardin euron säästöt, kun sähköinen laskutus otetaan käyttöön julkisissa hallinnoissa. Erilaisten sähköisen laskutuksen järjestelmien yhteensopivuutta voitaisiin parantaa eurooppalaisella standardilla. (Euroopan komissio 2013)

3 PANKKIEN VERKKOLASKUTUSPALVELUT

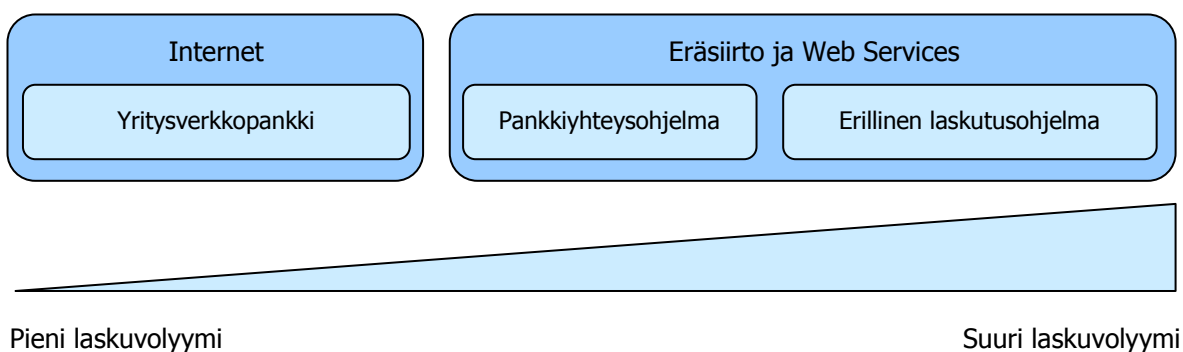
3.1 Yhteystavat pankkiin

Pankit välittävät laskuja yritysten välillä verkkopankkiyhteyskanavia hyödyntäen. Pankkien palveluntarjonta perustuu pankkien kehittämään Finvoice-standardiin. Verkkolaskupalveluita voidaan käyttää verkkopankin kautta tai pankkiyhteysohjelmalla eräsiirtona. Pankkien verkkolaskutuspalvelut ovat ainakin toistaiseksi operaattoreiden palveluita suppeampia. (Kurki ym. 2011, 37) Pankit tarjoavat pääsääntöisesti kolmea erilaista palvelua, joiden kautta voi lähettää ja vastaanottaa sähköisiä laskuja.

Yritysverkkopankki löytyy lähes kaikilta pankeilta. Verkkopankissa laskuttajan tarvitsee vain syöttää laskun tiedot ja lähettää se. Saapuvat verkkolaskut tulevat niin ikään verkkopankkiin, jossa laskut pitää käydä hyväksymässä. Saapuvasta verkkolaskusta saa ilmoituksen verkkopankkiin ja halutessaan voi tilata lisäpalvelun, jonka kautta saapuvasta laskusta saa ilmoituksen esimerkiksi sähköpostiin tai puhelimeen tekstiviestinä. Verkkolaskutus hoituu kätevästi verkkopankin kautta, mikäli yrityksellä kulkee vain vähän laskuja.

Web Services -yhteyden avulla yrityksen järjestelmät voivat lähettää ja noutaa pankista maksuliikenneaineistoja, kuten tiliotteita ja e-laskuaineistoja. Se on nykyaikainen ja täysin turvallinen tietoliikenne ratkaisu yrityksen oman taloushallinnon ohjelman ja pankin järjestelmien väliseen yhteydenpitoon. Web Services toimii Internet -verkossa ja aina salatun yhteyden kautta. (Finanssialan keskusliitto 2014c) Eräsiirtopalvelu toimii Web Services -yhteyden tavoin.

Monet pankit tarjoavat myös omia pankkiyhteysohjelmia, jotka ovat usein tietokoneelle asennettavia ohjelmistoja. Niiden avulla voi maksaa laskuja, seurata tilejä ja hoitaa laskutuksen. Nämä ohjelmat tarvitsevat rinnalleen pankkiyhteyden, jotta tiedonsiirto pankin ja pankkiyhteysohjelman välillä toimii. Pankkiyhteysohjelmia voivat käyttää kaikenkokoiset yritykset, mutta käyttökustannusten vuoksi pankkiyhteysohjelman käyttö on edullista, jos yrityksen laskuvolyymi on suuri.



KUVIO 1. Yrityksen yhteystavat pankkiin riippuen laskuvolyymista.

3.2 Verkkolaskujen kustannukset

Pankkien verkkolaskutuspalveluiden hinnoitteluperiaatteet vaihtelevat suuresti. Verkkolaskutuspalvelun käytöstä voidaan periä käyttöönottomaksu, kuukausimaksu ja laskukohtaiset maksut. Jotkut pankit voivat periä verkkolaskutuspalvelun kuukausimaksun lisäksi tietyn kuukausimaksun lähetettyjen ja vastaanotettujen laskujen muodostamisesta verkkopankissa. Tällainen veloitus voi olla epäedullinen sellaisille yrityksille, jotka esimerkiksi vastaanottavat paljon laskuja, mutta lähettävät vain vähän. Tämä voi johtaa siihen, että yritys ottaa käyttöönsä vain laskujen vastaanottamisen tai lähettämisen. Osa pankeista veloittaa vain palvelun kuukausimaksun ja laskukohtaiset maksut, osa veloittaa kaikki aiemmin mainitut maksut. Useimmiten lähetettyjen ja vastaanotettujen verkkolaskujen maksut peritään erikseen, eikä palvelu näin ollen mene hukkaan, mikäli käytössä on vain verkkolaskujen lähetys tai vastaanotto. (Yrittäjät 2009)

Mikäli laskuvolyymi on suuri, laskukohtainen maksu on merkittävin verkkolaskutuspalveluiden kustannuksia määrittävä tekijä. Vastaavasti laskumäärän ollessa pieni, korkeat käyttöönotto- ja kuukausimaksut voivat nostaa palvelun kokonaiskustannuksia huomattavasti. (Yrittäjät 2009)

Verkkopankin tai pankkiyhteisöohjelman käytöstä ei peritä arvonlisäveroa. Kuitenkin verkkolaskutuspalvelun kustannukset, kuten palvelun käyttöönotto- ja kuukausimaksut sekä laskukohtaiset maksut ovat arvonlisäverollisia.

3.3 Verkkolaskujen arkistointi

Perinteiset mapit vievät paljon tilaa ja niistä tietojen hakeminen on vaivalloista. (Kurki ym. 2011, 20) Kirjanpitolain 2. luvun 8 §:n mukaan tasekirjaa lukuun ottamatta kaikki kirjanpitomateriaali voidaan arkistoida sähköisesti. 10 §:n mukaan Sähköiseen arkistoon puolestaan pääsee käsiksi ajasta ja paikasta riippumatta, tietojen hakeminen on nopeampaa ja tiedot ovat hyödynnettävissä erilaisia raportointeja varten. (Lahti ja Salminen 2014, 200)

Kirjanpitolain mukaan tilikauden tositteiden säilytysaika on kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Tilikauden aikana tositteet on säilytettävä kahdella koneellisella tietovälillä. Mikäli tositteet säilytetään myös alkuperäisinä paperilla, riittää yksi koneellinen arkistointipaikka. Tilinpäätöksen laatimisaikana kirjanpitoaineisto on siirrettävä kahdelle pysyvästi säilytettävälle koneelliselle tietovälille. Nämä tietovälit on oltava sellaisia, ettei niissä olevia tietoja voi muuttaa. (Kirjanpitolaki L 1997/1336) Tällaisia kertatallenteisia tietovälit voivat olla esimerkiksi CD-, DVD- tai Blu Ray-levyt. (Kurki ym. 2011, 20) Verkkopankin lisäksi yrityksen on siis tallennettava laskut esimerkiksi tietokoneelle, sillä se ei täysin sovellu laskujen arkistointipaikaksi, vaan ne säilyvät siellä ikään kuin varalla.

3.4 Laskun liitteet

Joillakin toimialoilla on tärkeää pystyä liittämään laskun mukaan laskuliite, joka voi olla esimerkiksi työseloste tai rahtikirja. Verkkolaskuoperaattoreiden kautta liitteet kulkevat hyvin, mutta tällä hetkel-

lä useimpien pankkien verkkolaskupalvelussa ei ole vielä mahdollista lisätä liitteitä laskuihin tai palvelu on puutteellinen. Joillakin pankeilla liitteiden lähetys voi esimerkiksi onnistua vain, jos sekä laskun lähettäjä että vastaanottaja ovat saman pankin asiakkaita. Tästä syystä siis saman pankin asiakkaiden kesken laskujen liitteet kulkevat vaivatta, mutta kaikilla pankeilla kyseistä palvelua ei vielä ole. Joissakin tapauksissa on kuitenkin mahdollista lisätä laskuun linkki, jota laskun vastaanottaja voi tarkastella selaimella. Tämä palvelu vaihtelee pankkikohtaisesti.

Laskun liitteiden lähettäminen vaatii kehitystä Finvoice-palvelussa. Laskujen käsittelyn saa täysin paperittomaksi vain, kun sekä laskun, että sen mahdolliset liitteet saadaan sähköiseen muotoon jo laskuttajan päässä. Mikäli laskuun ei voi lisätä laskuliitettä, liite tulee postittaa erikseen tai lähettää esimerkiksi sähköpostin kautta. Tähän menee turhaan aikaa sekä laskun lähettäjältä että laskun vastaanottavalta osapuolelta. Lisäksi se aiheuttaa sen, että laskun lähettäjän voi olla helpompi lähettää koko lasku liitteineen postitse, kuin käyttää useampaa kanavaa toimittaa lasku sen vastaanottajalle.

3.5 Verkkopankin lisäpalvelut

Perusverkkopankkipalveluiden lisäksi monet pankit tarjoavat erilaisia lisäpalveluita yritysten tarpeiden mukaan. Pankkien verkkopalveluita voi usein räätälöidä mieleisikseen.

Monet pankit tarjoavat laskujen tulostus- ja postituspalvelun, mikäli vastaanottava yritys ei voi, tai halua, vastaanottaa verkkolaskuja. Näin yritys voi laskuttaessaan muodostaa kaikki laskut samalla kertaa verkkopankissa, eikä tarvitse itse huolehtia laskujen postittamisesta niille asiakkaille, jotka vastaanottavat laskunsa paperisina. Tämä palvelu on hyvä erityisesti silloin, kun yrityksellä on yrittäjäasiakkaiden lisäksi myös kuluttaja-asiakkaita, sillä kuluttajista harvempi vastaanottaa e-laskuja. Useimmilta pankeilta löytyy laskun tulostus- ja postituspalvelu.

Verkkomaksupalvelu on tarkoitettu yrityksille, jotka myyvät tuotteitaan tai palveluitaan Internetissä, eli heillä on verkkokauppa. Verkkomaksupalvelu tarjoaa nopean ja turvallisen tavan laskuttaa verkossa tapahtuvaa kaupankäyntiä. Verkkokaupan asiakas maksaa tuotteen tai palvelun tilauksensa yhteydessä ja yrittäjälle saapuu välittömästi viesti tapahtuneesta maksusta. Asiakkaan maksaessa ostoksensa tilisiirtona, rahat siirtyvät suoraan yrityksen tilille, eikä laskun tietoja tarvitse syöttää erikseen. Yritys voi tarvittaessa liittää verkkokauppaansa tunnistuspalvelun, jonka avulla pankki tunnistaa asiakkaan henkilöllisyyden yrityksen puolesta. (Danske Bank)

Verkkopalkkapalvelun avulla yritys voi toimittaa työntekijöidensä palkkalaskelmat suoraan heidän omaan verkkopankkiinsa. Lähes kaikki Suomessa toimivat pankit tukevat kyseistä palvelua. Verkkopalkkapalvelun käyttö edellyttää vain henkilökohtaisia pankkitunnuksia ja on palkansaajalle maksuton. Palvelun avulla palkansaaja voi tarkastella palkkalaskelmaansa, selata edellisiä palkkalaskelmia ja tarvittaessa tulostaa palkkalaskelmansa. Palkanmaksajan tulee sopia verkkopalkasta verkkopalkkaoperaattorin kanssa. (TIEKE e)

Muita pankkien yrityksille suunnattuja verkkopalveluita ovat perinteisesti mm. sijoituspalvelut, rahoituspalvelut ja vakuutukset. Palvelut kuitenkin vaihtelevat pankkikohtaisesti.

Tekniikan kehittyttyä yhä useammat pankit tarjoavat tavallisen verkkopankin rinnalle mobiilipankkia. Mobiilipankki on älypuhelimeen ladattava sovellus, jota kautta pankkiasiat hoituvat aivan kuten verkkopankissa ja pankkiasioiden hoitaminen sitä kautta on täysin turvallista. Mobiilipankin ominaisuudet ovat kuitenkin verkkopankin ominaisuuksia suppeammat. Ominaisuudet vaihtelevat pankkikohtaisesti, mutta tavallisesti mobiilipankkiin sisältyvät mm. tilitiedot, tilisiirrot, verkkolaskujen hyväksyminen, valuuttamuunnin sekä pankin yhteystiedot ja toimipisteet. (Danske Bank, Osuuspankki)

4 TYÖN TOTEUTUS

Ohjeiden laatiminen aloitettiin tutustumalla syvemmin käsiteltävään aiheeseen ja pankkien palveluihin sekä keskustelemalla työn aiheesta ja sen toteutuksesta toimeksiantajan kanssa. Keskustelun perusteella toimeksiantajan kanssa mietittiin, millaisia kysymyksiä haastatteluihin sisällytetään ja mitä pankkien laskutuspalveluista halutaan tietää. Sen jälkeen aloitettiin aineiston kerääminen haastatteleamalla pankkitoimihenkilöitä ja perehdyttiin pankkien laskutuspalveluihin. Aineistoa kerätessä käytiin välikeskusteluja toimeksiantajan kanssa ja pohdittiin aineiston sisältöä ja työn rajaamista.

Ohjeet laadittiin vasta valmiin aineiston pohjalta, jolloin niitä ei tarvinnut päivittää jatkuvasti. Samalla niin ikään aineiston pohjalta kirjoitettiin yhteenvetoraportti kaikkien pankkien laskutuspalveluista. Aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen ja tutkimuksiin tutustuttiin koko opinnäytetyöprosessin ajan.

4.1 Aineiston kerääminen

Aineisto työhön kerättiin haastatteleamalla pankkien yrityspalveluista vastaavia toimihenkilöitä joko kasvotusten, puhelimitse tai sähköpostitse. Haastatteluissa ei käytetty erillistä lomaketta tai haastattelupohjaa, vaan tiedot kerättiin keskustelunomaisesti avoimina yksilöhaastatteluina kunkin pankin toimihenkilön kanssa. Pankkitoimihenkilöiden kanssa käydyt keskustelut jatkuivat koko opinnäytetyöprosessin ajan, eivätkä haastateltavat vaihtuneet. Ennen ohjeiden ja raportin luomista kunkin pankin aineistoista koottiin yhteenveto ja varmistettiin tietojen oikeellisuus pankin toimihenkilöiltä. Aineiston keräämisessä hyödynnettiin myös pankkien Internet-sivuja ja pankkitoimihenkilöiltä saatuja hinnastoja ja tiedotteita.

Pankkitoimihenkilöiden kanssa käytyjen haastatteluiden pohjalta saadut aineistot koottiin ensin Excel-taulukkoon, johon kerättiin yhteenveto pankkien palveluista ja niiden hinnoista. Taulukko auttoi vertailemaan pankkien palveluita ja niiden kustannuksia keskenään sekä selkeytti aineistoa paljon. Alun perin oli tarkoitus käsitellä ja vertailla verkkolaskutuspalveluita kaikkia pankkien yhteyskanavia pitkin, mutta työ kuitenkin rajattiin kattamaan vain verkkopankin kautta tehtävän laskutuksen. Tämä rajaus selkeytti työtä ja auttoi keskittymään tavoitteen mukaan lähinnä pienempiin yrityksiin, joilla laskuvolyymi on pienempi.

4.2 Pankkikohtaiset ohjeet ja yhteenvetoraportti

Saadun aineiston perusteella laadittiin pankkikohtaiset verkkolaskutusohjeet, joista käyvät ilmi, mitä yrityksen tulee ottaa huomioon verkkolaskutukseen siirtyessä, mitä palvelut pitävät sisällään ja mitä ne maksavat. Ohjeen sisältö pidettiin mahdollisimman yksinkertaisena, jotta se olisi helposti tulkittavissa. Jokaisen pankin palveluista luotiin yksi A4-arkin mittainen ohje. Sekä ohjeet että raportti on tarkoitus jakaa asiakkaille pdf-tiedostoina. Dokumentit kuitenkin luotiin Word-tiedostoina, jotta niiden sisältö olisi tarvittaessa muokattavissa. Pankkikohtaisia ohjeita ei ole tarkoitus jakaa kaikille asiakkaille, vaan ne jaetaan niin, että asiakas saa oman pankkinsa verkkolaskutusohjeen.

Ohjeiden lisäksi pankkien laskutuspalveluista koottiin yhteenvetoraportti, jossa pankkien laskutuspalveluita ja niiden kustannuksia vertailtiin keskenään. Yhteenvetoraportissa pankkien nimiä ei julkaistu eikä laskutuspalveluita käsitelty pankkikohtaisesti. Palveluiden hinnat esiteltiin hintahaarukkana, jolloin pankkia ja sen palvelun kustannuksia ei voida yhdistää toisiinsa.

Yhteenvetoraporttiin laadittiin myös esimerkkitaulukko, josta käy ilmi pankkien verkkolaskutuksen kustannukset, mikäli yritys lähettää 20 laskua kuukaudessa, vastaanottaa 20 laskua kuukaudessa tai sekä lähettää että vastaanottaa 20 laskua kuukaudessa. Se auttaa selkeyttämään laskutuspalveluiden kokonaiskustannuksia, joita on muutoin vaikea vertailla.

4.3 Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusmahdollisuudet

Ohjeiden ja sitä kautta myös raportin sisältöä joudutaan todennäköisesti muokkaamaan jatkossa, sillä pankkien palvelut ja niiden hinnat voivat muuttua. Finvoice ja sen ominaisuudet kehittyvät jatkuvasti, joten toimeksiantajan tulee päivittää sekä ohjeita että raporttia ja tätä kautta pitää asiakkaansa ajan tasalla pankkien verkkolaskutuspalveluista.

Verkkolaskutus on käsitteenä melko laaja ja yritysverkkopankin kautta tehtävä laskutus on vain pieni osa sitä. Yrityksiä on erilaisia, ja sitä kautta myös yritysten laskutustarpeita on monenlaisia. Aiheesta riittäisi siis paljon lisää tutkittavaa.

Mikäli tutkitaan lisää nimenomaan pankkien kautta tehtävää verkkolaskutusta, tutkimusta voitaisiin laajentaa esimerkiksi kattamaan pankkien kaikkia yhteyskanavia pitkin tehtävään laskutukseen. Tämä sisältäisi siis verkkopankin lisäksi myös pankkiyhteyskanavan ja pankkiyhteysohjelmat. Näin tutkimukseen voitaisiin sisällyttää myös suurempien yritysten verkkolaskutus. Toisaalta pienemmätkin yritykset voivat käyttää laskutuksessaan verkkopankin lisäksi myös muita pankin yhteyskanavia. Tällöin verkkolaskutuspalveluita olisi kuitenkin hankala vertailla keskenään, sillä pankkiyhteyskanavaa tai pankkiyhteysohjelmaa käyttävällä yrityksellä on lisäksi erillinen laskutuspalvelu, jonka kustannuksia ei voitaisi ottaa tutkimuksessa huomioon. Yhteyskanavia vertaillaessa ratkaisevinta yrityksen kannalta on kuitenkin laskuvolyymi, eikä välttämättä yrityksen koko.

5 YHTEENVETO JA POHDINTA

Pankeilla on paljon erilaisia verkkolaskutusratkaisuja yritysten monenlaisiin tarpeisiin. Pankkien yritysverkkopankki riittää hyvin laskutuskanavaksi yrityksille, joilla laskuvolyymi on pieni eikä laskutukseen tarvita muita järjestelmiä. Mikäli laskuvolyymi on kuitenkin suuri tai yrityksellä on käytössään erillinen laskutusohjelma, tällöin pankkien eräsiirto- tai Web Services -kanava soveltuu paremmin yrityksen laskutuksen hoitamiseen. Eräsiirto- ja Web Services -kanavat mahdollistavat taloushallinnon järjestelmien yhteydenpidon pankin kanssa.

Vaikka monissa pienemmissä yrityksissä laskutus tehdäänkin itse, useimmiten ne silti käyttävät tilitoimiston palveluita taloushallintonsa hoitamiseen. Luultavasti tästäkin syystä esimerkiksi laskujen arkistointiaika verkkopankissa ei yllä kirjanpitolain vaatimusten tasolle. Laskutettaessa laskukopiot toimitetaan tilitoimistolle, joka huolehtii laskujen arkistoinnista. Pankkien arkistointiajat vaihtelevat suuresti, eikä osalla pankeista ole ollenkaan arkistointipalvelua. Vain yhdellä tarkasteltavista pankeista laskut arkistoituvat kuusi vuotta, jonka kirjanpitolakikin vaatii.

Työn tarkoituksena oli laatia selkeät ohjeet pankkien verkkolaskutuspalveluita ja sitä kautta edistää toimeksiantajan asiakkaiden yhteistyökumppaneiden verkkolaskutusta laadittujen ohjeiden avulla. Lisäksi työn tarkoituksena oli selvittää, millaisia laskutuspalveluita pankit tarjoavat ja kuinka kattavia ne ovat sekä onko pankkien palveluiden välillä suuria eroja.

Verkkolaskutukseen liittyvää teoretietoa löytyi paljon ja sitä kautta sain kattavan kuvan verkkolaskutuksesta. Aiheeseen liittyvät tutkimukset ja muut lähteet kuitenkin vanhentuvat melko nopeasti, joten uudempia tutkimuksia oli hieman hankalampi löytää. Mielestäni löysin kuitenkin hyviä, uusiakin lähteitä ja sain hyödynnettyä niitä hyvin.

Mielestäni työn tavoitteet saavutettiin hyvin ja olen tyytyväinen työn tuloksiin. Laaditut ohjeet ja raportti vastaavat hyvin sitä, mitä alun perinkin toimeksiantajan kanssa sovittiin. Myös toimeksiantaja oli oikein tyytyväinen työn tuloksiin. Menee hetki, ennen kuin nähdään, missä määrin työ on hyödyttänyt toimeksiantajaa, mutta uskon, että työstä on paljon apua heille. Verkkolaskutukseen siirtymisen voi tehdä joko pikkuhiljaa tai kerralla, mutta tärkeintä on, että yrityksissä ollaan tietoisia erilaisista verkkolaskutusmahdollisuuksista ja siitä, millaiset laskutuspalvelut ovat juuri heidän tarpeilleen sopivia. Näin vältytään ikäviltä yllätyksiltä ja verkkolaskutukseen siirtyminen käy kivuttomasti.

Toivon mukaan työ lisää kohdeyritysten tietoisuutta verkkolaskutuksesta ja erityisesti pankkien tarjoamista verkkolaskutusmahdollisuuksista. Uskon, että laaditut ohjeet madaltavat kynnystä siirtyä verkkolaskutukseen ja sitä kautta lisäävät yritysten mielenkiintoa verkkolaskutusta kohtaan. Luulen, että yrityksille on edullisempaa ja vaivattomampaa siirtyä verkkolaskutukseen mahdollisimman pian, sillä tekniikka kehittyy jatkuvasti ja paperilaskut ovat pian historiaa.

Opinnäytetyöprosessi alkoi syksyllä 2014 löydettyäni mielenkiintoisen aiheen. Aihe kiinnosti minua, sillä minulla oli aikaisempaa kokemusta ostolaskujen, ja sitä kautta myös verkkolaskujen, käsittelys-

tä. Lisäksi halusin tehdä toiminnallisen opinnäytetyön, jossa luodaan jotain konkreettisempaa. Opinnäytetyötä tehdessä opin paljon uutta, sillä verkkolaskutuksesta ja nimenomaan pankkien laskutuspalveluista minulla ei ollut vielä niin kattavaa tietoa. Lisäksi opin, että vaikka itse työn tuotos olisi yksinkertainen, niin taustatyötä ja tutkimusta joutuu tekemään yllättävän paljon. Uskon, että voin tulevaisuudessakin hyödyntää oppimaani.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

DANSKE BANK. Business on the go. [Viitattu 2015-03-24] Saatavissa: <http://www.danskebank.fi/fi-fi/yritysassiakkaat/keskisuuri-yritys/verkkopalvelut/pages/mobile-business.aspx>

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO 2014a. Finvoice-palvelun kuvaus. [Viitattu: 2015-03-23] Saatavissa: <https://www.fkl.fi/teemasivut/finvoice/finvoice-tuotekuvaus/Sivut/default.aspx>

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO 2014b. Laskuttajailmoituksen teko-ohjelma v.2.0 Käyttöohje 2014. [Viitattu 2015-03-26] Saatavissa: http://www.fkl.fi/materiaalipankki/ohjeet/Dokumentit/Laskuttajailmoituksen_teko-ohjelma_ohje.pdf

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO 2014c. Web Services & PKI - Uusi yritysten tiedonsiirto- ja turvaratkaisu. Maksuvälityksen järjestelmä- ja palvelukuvaukset. [Viitattu 2015-02-19.] Saatavissa: https://www.fkl.fi/teemasivut/sepa/tekninen_dokumentaatio/Dokumentit/Web_Services_Fact_Sheet_0_2_210120101.pdf

HELLBERG, Jonne ja TENHUNEN, Maija 2010. Ympäristöystävällinen verkkolasku. Finanssialan keskusliitto. Tutkimus. [Viitattu 2015-02-19.] Saatavissa: https://www.fkl.fi/materiaalipankki/tutkimukset/Dokumentit/Ymparistoystavallinen_verkkolasku.pdf

KIRJANPITOLAKI. L 1997/1336. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2015-03-20.] Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

KOCH, Bruno 2013. E-invoicing/E-billing. The catalyst for AR/AP automation. [Viitattu 2015-03-11.] Saatavissa: <http://www.basware.com/sites/default/files/restricted/e-invoicing-e-billing-billentis-2013.pdf>

KURKI, Markku, LAHTINEN, Markku ja LINDFORS, Hannele 2011. Verkkolasku käyttöön! Hämeenlinna: Helsingin Kamari Oy

LAHTI, Sanna ja SALMINEN, Tero 2014. Digitaalinen taloushallinto. Helsinki: Sanoma Oy

OSUUSPANKKI. OP-mobiili yrityksille. [Viitattu 2015-03-24] Saatavissa: <https://www.op.fi/op/yritysassiakkaat/opastus/op-mobiili-yrityksille?cid=151689396&srcpl=3>

EUROOPAN KOMISSIO 2013. Sähköisen hallinnon kehitystyö etenee. [Viitattu 2015-03-20] Saatavissa: http://ec.europa.eu/finland/news/press/130626a_fi.htm

TIEKE a. Kokemuksia verkkolaskutuksesta. [Viitattu 2015-02-23.] Saatavissa: <http://www.tieke.fi/display/verkkolasku/LIITE+3+-+Kokemuksia+verkkolaskutuksesta>

TIEKE b. Verkkolaskuformaatit. [Viitattu 2015-03-23] Saatavissa: <http://www.tieke.fi/display/verkkolasku/Verkkolaskuformaatit>

TIEKE c. Verkkolaskuosoitteisto. [Viitattu 2015-03-30] Saatavissa:
<http://www.tieke.fi/display/verkkolasku/Verkkolaskuosoitteisto>

TIEKE d. Verkkolaskusanasto. [Viitattu 2015-02-03.] Saatavissa:
<http://www.tieke.fi/display/verkkolasku/Verkkolaskusanasto>

TIEKE e. Verkkopalkka - palkkalaskelmat sähköisesti. [Viitattu 2015-03-31] Saatavissa:
<http://www.tieke.fi/pages/viewpage.action?pageId=15107830>

VERKKOLASKU.INFO 2013. OpusCapita. [Viitattu 2015-03-24] Saatavissa:
<https://www.verkkolasku.info/b/ec/vlinfo/info>

YRITTÄJÄT 2009. Verkkolaskupalveluiden kustannuksissa huomattavia eroja. [Viitattu 2015-03-26]
Saatavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/uutisarkisto/tiedote/?groupId=b0404538-fc86-4c4f-838f-7a20d9db0b13&announcementId=5acefbc8-5e15-4b79-88f1-acca49c38c23>